Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі ўніверсітэт

Орган парткома, рэктарата, мясцкома, камітэта ЛКСМБ і прафкома Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя Ул. І. Леніна

№ 19 (364) | Панядзелак, 11 МАЯ 1959 года | Цана 20 кап.

ДЗЕНЬ ВЯЛІКАЙ ПЕРАМОГІ

14 гадоў назад адгрымелі на руінах Еўропы апошнія выстралы другой сусветнай вайны. Савецкая Армія нанесла сакрушальны ўдар ворагу, і настаў доўгачаканы Дзень Перамогі. Яго чакалі савецкія людзі, яго чакалі сотні мільёнаў простых людзей свету, якіх імкнуўся заняволіць германскі фашызм. Для нашага народа гэты дзень стаў вялікім святам.

Апошняя вайна была самай цяжкай з усіх войнаў, якія прыходзілася калі-небудзь весці нашаму народу за сваю незалежнасць. Яна прынесла многа нягод і разбурэнняў не толькі нашай краіне. У гэтай вайне было разбурана мноства гарадоў і вёсак Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы, загублены мільёны чалавечых жыццяў.

У гэтай вайне вырашаўся лёс першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы. У гісторыі чалавецтва не было роўных таму подзвігу і мужнасці, якія праявілі савецкія людзі, адстойваючы сваю Айчыну. Магутнай сцяной яны стаялі супроць ворага.

Кожны дзень Вялікай Айчыннай вайны—гэта неўміручая старонка летапісу масавага гераізму савецкага народа. Колькі геройскіх подзвігаў зрабілі савецкія людзі на фронце і ў тыле. Бітвы пад Масквой і Ленінградам, Курскам і Белгарадам, абарона Адэсы і Севастопаля—вось прыклады бясстрашнасці і вялікай мужнасці савецкіх воінаў у дні вайны. Як многа слаўных імёнаў вылучылі камсамол, савецкая моладзь! Заўсёды застануцца ў нашай памяці неўміручыя подзвігі Аляксандра Матросава, Мікалая Гастэлы, Юрыя Смірнова, Лізы Чайкінай.

За гераізм і адвагу ў дні Вялікай Айчыннай вайны звыш 3,5 мільёна камсамольцаў узнагароджаны ордэнамі і медалямі. Тысячы іх удастоены высокага звання Героя Савецкага Саюза.

Прыклады гераізму і стойкасці ў дні вайны праявіў беларускі народ, яго слаўныя воіны. Наш край быў краем класічнай партызанскай барацьбы. Народныя мсціўцы смела ішлі на разгром варожых гарнізонаў, камунікацый. Яны былі вялікімі майстрамі вядзення «рэйкавай вайны». Вечна будуць жыць у сэрцах беларускай моладзі гераічныя справы обальскіх падпольшчыкаў, камсамольцаў Скідзеля, маладагвардзейцаў Жлобіна.

У дзень вялікай перамогі, мы ўшаноўваем памяць аб сваіх сынах і дочках, загінуўшых у баях за Радзіму, горача вітаем воінаў доблесных Савецкіх Узброеных Сіл—надзейных абаронцаў вялікіх заваёў Кастрычніка.

Савецкія людзі адзінадушны ў сваім імкненні адстаяць і ўмацаваць справу міру. Будуючы новыя прамысловыя цэнтры, паднімаючы цаліну, ствараючы спутнікі, наш народ працуе ў імя міру. Савецкая сямігодка з'яўляецца гіганцкім крокам па шляху недапушчэння вайны, яркім доказам міралюбівай знешняй палітыкі Савецкай дзяржавы.

Новы вучэбны план журналістаў

Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР з удзелам прадстаўнікоў Маскоўскага, Ленінградскага, Уральскага, Кіеўскага, Беларускага і Казахскага універсітэтаў распрацавала праект новага вучэбнага плана па спецыяльнасці «журналістыка».

План зыходзіць з таго, што на першы курс прымаюцца асобы, якія ўжо маюць працоўны стаж, таму студэнты і на першых двух курсах вучацца з адрывам ад вытворчасці. У астатнім праект карэнным чынам адрозніваецца ад цяперашняга дзейнічаючага плана.

Заняткі па спецыяльных (прафілёвых) дысцыплінах пачынаюцца з 1-га курса.

На вытворчую практыку адводзіцца 46 тыдняў (было 12—16 тыдняў). На працягу ўсяго 6-га і 8-га семестраў студэнты будуць працаваць у рэдакцыях газет, часопісаў, выдавецтваў, радыёвяшчання і тэлебачання, а вучобу праходзіць на завочнай і вячэрняй сістэме.

Вучэбная практыка па спецыялізацыі (арганізацыя выпуску вучэбнай газеты, набор, карэктура, арганізацыя вучэбных радыё- і тэлеперадач і інш.) запланавана на кожным курсе ад 2-х до 6-ці гадзін у тыдзень, усяго 296 гадзін.

Машынапіс, стэнаграфія і фотасправа з'яўляюцца абавязковымі дысцыплінамі. Яны вывучаюцца ў першыя два гады, а ў наступныя гады студэнты самастойна ўдасканальваюць свае веды па гэтых дапаможных дысцыплінах.

Прадугледжаны новыя віды спецыялізацыі. Рыхтуючы ў асноўным кадры для рэдакцый раённых і іншых газет, аддзяленне журналістыкі павінна таксама забяспечыць навучанне асобных, няхай невялікіх, груп студэнтаў, для работы ў галіне радыёвяшчання і тэлебачання, а таксама ў кніжных выдавецтвах. З гэтай мэтай уводзяцца спецыяльныя курсы і семінары: «рэдактар масавай літаратуры», «літаратурны работнік радыёвяшчання», «літаратурны работнік тэлебачання» і іншыя.

Як па існуючым, так і па новым плане вывучаюцца асновы эканомікі прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Без ведаў эканомікі немагчыма цяпер плённая работа ў рэдакцыях газет.

Пры распрацоўцы праекта асабліва падкрэслівалася, што пры ўсім вялікім значэнні вытворчай практыкі, тэарэтычная вучоба ні ў якім разе не павінна быць зніжана. Наадварот, значэнне і якасць лекцый неабходна яшчэ больш павысіць—дабівацца таго, каб яны сапраўды ўзбагачалі студэнтаў грунтоўнымі ведамі па вывучаемых дысцыплінах.

Завяршаецца вучоба абаронай дыпломнай работы і дзяржаўнымі экзаменамі па гісторыі КПСС і журналістыцы. Разам з цяперашнімі прапануемымі тэмамі дапускаецца і новы тып дыпломнай работы. Асобным, найбольш падрыхтаваным студэнтам, якія апраўдалі сябе ў рэдакцыях газет, кафедрай можа быць дазволена прадстаўленне ў якасці дыпломнага сачынення серыі нарысаў, фельетонаў, артыкулаў і карэспандэнцый, якія напісаны ў 8—10 семестрах і апублікаваных ў друку. Каштоўнасць такой дыпломнай работы відавочная: яна можа з'явіцца толькі як вынік вялікай самастойнай, **творчай** працы па вывучэнню (даследаванню) жыццёвага матэрыялу, як вынік сувязі і цесных адносін з людзьмі, з перадавікамі прамысловых прадпрыемстваў і калгасаў, з лепшымі прадстаўнікамі савецкай інтэлігенцыі.

Ажыццяўленне новага вучэбнага плана будзе садзейнічаць таму, што выпускнікі аддзялення журналістыкі ўжо ў сценах універсітэта значна лепш, чым цяпер, будуць падрыхтаваны да самастойнай работы ў друку.

М. С. ЗЯРНІЦКІ, заг. кафедры тэорыі і практыкі партыйна-савецкага друку.

Вынікі агляду факультэцкіх насценных газет

Гэтымі днямі адбылося пасяджэнне камісіі па праведзенню агляду насценных газет факультэтаў.

Камісія вырашыла:

1) Присудзіць першае месца і першую прэмію ў суме 250 рублёў газеце біялагічнага факультэта «За мічурынскую біялогію» (рэдактар М. Гесь).

2) Другое месца і дзве другія прэміі па 150 рублёў прысудзіць газетам філалагічнага факультэта «Слова філолага» (рэдактар газеты Д. Фактаровіч) і юрыдычнага факультэта «Савецкі юрыст» (рэдактар В. Сіўцоў).

3) Дзве трэція прэміі і трэцяе месца вызначыць газетам геаграфічнага факультэта «Географ» (рэдактар А. Русіновіч) і сатырычнай газеце філалагічнага факультэта «Джала» (рэдактар А. Залескі).

4) Узнагародзіць Ганаровай граматай газету «За мічурынскую біялогію» і граматамі рэктарата насценгазеты «Патрыёт», «Студэнт гістфака», «За навуку» і газеты, якія занялі першае, другое і трэцяе месцы.

5) За актыўную работу ў насценным друку ўзнагародзіць Ганаровай граматай рэктарата рэдактара газеты «За мічурынскую біялогію» М. Д. Геся і намесніка рэдактара В. І. Міхалкова.

Заслужаны адпачынак

Нядаўна калектыў выдавецтва і друкарні універсітэта праводзіў на пенсію старэйшага рабочага, друкара Залмана Маісеевіча Кофмана.

Свой працоўны шлях З. М. Кофман пачаў з 1914 года. Ён прайшоў вялікі жыццёвы шлях. Пачынаючы з 1920 года, ён няспынна працаваў у паліграфічнай прамысловасці і стаў кваліфікаваным майстрам сваёй справы. У 1930 годзе Залман Маісеевіч уступіў у члены КПСС. Супрацоўнікі выдавецтва і друкарні пажадалі т. Кофману добрага здароўя і доўгіх год жыцця.

Студэнты універсітэта на першамайскай дэманстрацыі

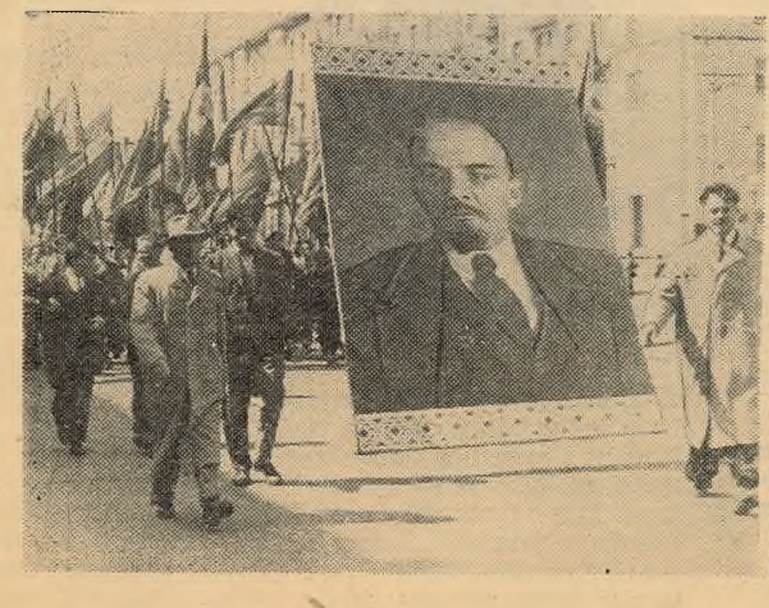

Фота А. ДАШУКА.

ВІНШАВАННІ ВНУ КРАІНЫ

У сувязі з Міжнародным святам — Днём Першага Мая ў адрас нашага універсітэта паступілі віншаванні ад калектываў Томскага палітэхнічнага інстытута, Мінскага Палітэхнічнага інстытута, Вільнюскага, Кіеўскага, Ленінградскага, Маскоўскага, Далёкаўсходняга і Харкаўскага універсітэтаў, а таксама ад экіпажа падшэфнага баявога карабля.

АЎ РАСЦЕ І МАЦНЕЕ!

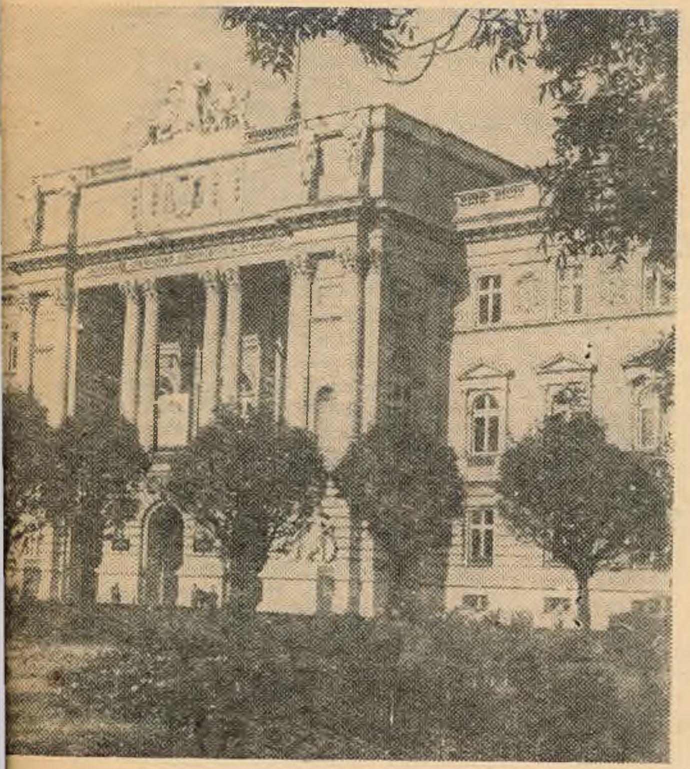

ніверсітэта імя І. Франко.

ІМІ РУКАМІ

т І курса геаграфічнага фа-
ьтэ[illegible]амуніст П. Д. Лягенскі,
ыў спецадзенне і інструмент
прыбірання.

На кожны паверх выдзяляецца
н дзяжурны-прыбіральшчык
падтрымання парадку ў калі-
ы і старшы па інтэрнаце, які
ыць за работай дзяжурных

[illegible]рхаў, дае ім парады і
анні. Прыбіранне заканчваец-
а 11 гадзін, затым старшы

дзяжурны размяркоўвае час так, каб кожны з іх яшчэ дзяжурыў на прахадной.

А 7 гадзіне нарад прымае дзяжурства і падтрымлівае парадак да яго здачы.

— У нас сёння генеральнае прыбіранне ў інтэрнаце!

І работа закіпела.

Дзяжурныя ў чорных халатах і са шчоткамі, анучкамі і вёдрамі ў руках дружна мыюць падлогу, праціраюць вокны, дзверы...

І вось матавыя плафоны люстраў адбіваюцца на паркеце калідораў, пахне свежаю пастаю. Скрозь вокны ў інтэрнат прабіваюцца сонечныя прамені. З пакояў гучыць музыка і песні. Пасля працоўнага дня наступае культурны і змястоўны адпачынак.

Тэкст В. НАВАСАДА.
Фота І. ПАПЕСКУ.

„НАС ГУРТОЖИТОК ЗДРУЖИВ“

узика З. Криля — Слова М. Олексюка

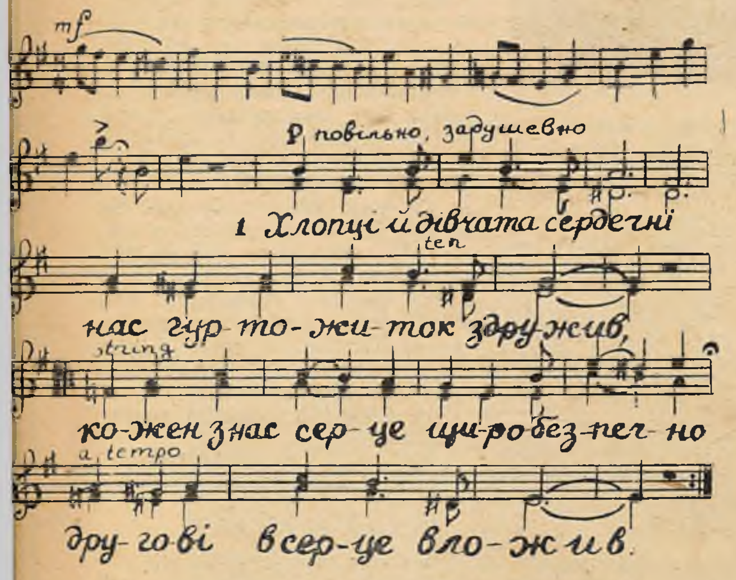

пці й дівчата сердечні,
гуртожиток здружив,
ен з нас серце щиро-
безпечно
гові в серце вложив...
не скупились на жарти,
супроводжує сміх,
молодечим
студентським азартом
рість черпаємо з книг.
наче вітер у зворах,
им поривом живем...

Лічимо в небі вогники-зорі,
Як із побачення йдем.
І нарікаєм на браму,
Як не відкрита для нас,
Та на чарівний омріяний
Замок
Ще завітаєм не раз...
Хлопці й дівчата сердечні,
Нас гуртожиток здружив,
Кожен з нас серце щиро-
безпечно
Другові в серце вложив.

☆

Іван ЛЕВЧУК

ЛЬВОВУ

Від рік-полісянок, дубів
Біловежі,
Від Нарача сінього й слуцьких
полів
Вітаю людей я, фонтани і вежі
І радісні дні твої, красеню
Львів!
І Замок Високий під неба
наметом,
Й вузли перехрестя
прильвівських шляхів,
Вітаю я вас щирим словам
поета,
Вас, свідки мовчазні епох і
віків.
Ти, Львове, гостинно відкрив
мені двері,
І вже не забуду тебе ні на мить.
Все бачу я: вулиці, парки і
сквери,
Де пісня Франка і Купали
дзвенить.
Красуйся в віках і не відай
негоди,
Світанки буди перегуком
гудків,
Осяяний сонцем радянських
народів,
Львів,—місто моїх
українських братів!

Переклав з білоруської
В. КОЛОДІЙ.

«Маланка» студэнтаў-журналістаў І курса.

ВЯРШКІ

(Гумарэска)

ВЯСЕЛАЯ тая песня, у якой пяецца «Ой, з вяршэчка, кумцю, ой, з вяршэчка, любцю...». Песня вясёлая, весела, мабыць, і тым, хто яе спявае.

Ды не заўжды вяршкі выклікаюць такі вясёлы настрой. Вось мне яны нарабілі такога, што і за год не забуду. Праўда, справа я меў не з тымі вяршкамі, аб якіх спяваюць, і не з тымі, што бываюць на кароўім ці казіным малацэ, а з вяршкамі... Але лепш пра іх не гаварыць.

Калісьці нахапаўся я вяршкоў з украінскай літаратуры. А было гэта, як і цяпер, якраз перад вясновай экзаменацыйнай сесіяй. Значыць, нахапаўся я вяршкоў і пайшоў на экзамен. Выкладчык, праўда, сустрэў мяне вельмі прыязна, і ў мяне нават зарадзілася надзея, што ўсе будзе добра, хаця пад сэрцам смактаў чарвячок.

Пацягнуў білет—матэрыял вядомы. Толькі гаварыць чамусьці цяжкавата.

— Ведаеце?—пытае экзаменатар.

—Ведаю.

— Пачынайце!

Я і пачаў. Пачаў так, што і сам сабе дзіву даўся, адкуль гэта ў мяне бярэцца. Ну, думаю, тут ужо маё ўзяло верх. Менш чацвёркі не будзе.

Экзаменатар пацёр рукою лысіну і нібы незнарок запытаў:

— А хто такі быў Іван Вышэнскі?

— Вялікі украінскі паэт-рэвалюцыянер Іван Вышэнскі быў вялікім ворагам амерыканскага капіталу. Ён ненавідзеў нават яго божага настаўніка папу рымскага. Аднойчы ён сказаў: «Папа з маёю маткаю не спаў, каб я яго папкаю зваў». А потым узяў і пісануў фельетон «Плюю на папу». За што папа яго загнаў у Сібір і там пасадзіў у турму.

— Ну, а потым? А потым, дзе падзеўся Іван Вышэнскі? — запытаўся ашаломлены экзаменатар.

—Што, потым... Потым... Ага! Потым Вышэнскі уцёк у Турцыю і там быў якімсьці папом у адной турэцкай царкве, што і да гэтага часу стаіць на гары Марафон...

— Вось так вы і на білет адказалі,—уздыхнуўшы, прамовіў экзаментар.—Усё вяршкі, вяршкі хапаеце. Навука вяршкоў не церпіць..

Я і сам пераканаўся, што навука вяршкоў не церпіць, але трохі пазнавата.

Я. ДУДАР.

На занятках ва універсітэцкай абсерваторыі.

РЫХТУЕМСЯ ДА ФЕСТЫВАЛЮ

Вывучаем мастацтва

28 сакавіка студэнты нашай ВНУ сабраліся ў актавай зале на адкрыццё універсітэта эстэтычнага выхавання.

Старшыня савета універсітэта эстэтычнага выхавання Э. А. Патапава пазнаёміла прысутных з двухгадовай праграмай навучання.

Пасля інфармацыі Э. А. Патапавай выступілі прадстаўнікі мясцовых арганізацый Львова. Рэжысёр тэатра імя М. Занькавецкай О. Рыпка раскрыў дзейнасць спецыфічнай асаблівасці мастацтва і рэжысёрскай работы. У заключэнне ён пажадаў прысутным настойліва вывучаць мастацтва.

— Мы часта праходзім гарадам,—звяртаецца архітэктар І. І. Серэдзюк, — бачым збудаванні, але да нас ніколі не прыходзіць такая думка, што яны збудаваны ў вызначаным стылі, які быў выкліканы канкрэтнымі гістарычнымі ўмовамі.

З вялікаю ўвагаю слухаюць студэнты выступленне прафесара А. В. Чычэрына. Ён гаворыць пра месца літаратуры сярод іншых відаў мастацтва.

Глыбокая цішыня была ў зале, калі мовазнаўца В. А. Аўсійчук чытаў лекцыю «Пра фонды Львоўскай карціннай галерэі». Няхай чытача не адштурхоўвае сухое слова лекцыі: гэта была лекцыя, хвалюючая да глыбіні душы, расказ чалавека пра справу, якую ён шчыра любіць і хоча, каб палюбілі і іншыя.

П. НАДОЛІШНІ.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

Студэнт геалагічнага факультэта В. Цішчанка, які выступаў на X спартакіядзе нашай ВНУ ў паўсярэдняй вагавой катэгорыі, выйграў сустрэчу з сумай 330 кілаграмаў. У штуршку ён на 2,5 кілаграма палепшыў рэкорд нашага універсітэта, які належаў трэнеру цяжкаатлетаў, загадчыку кафедрай фізвыхавання дацэнту Міхалкову. Цяперашні рэкорд універсітэта ў штуршку роўны 130 кілаграмам.

Адна з танцавальных груп універсітэцкай мастацкай самадзейнасці.

АЎ РАСЦЕ І МАЦНЕЕ!

...версітэта імя І. Франко.

...ІМІ РУКАМІ

...І курса геаграфічнага фа... ...амуніст П. Д. Лягенскі, ...спецадзенне і інструмент ...рыбірання.

...кожны паверх выдзяляецца ...дзяжурны-прыбіральшчык ...дтрымання парадку ў калі- ...і старшы па інтэрнаце, які ...ь за работай дзяжурных

...рхаў, дае ім парады і ...ні. Прыбіранне заканчваец- ...11 гадзін, затым старшы дзяжурны размяркоўвае час так, каб кожны з іх яшчэ дзяжурыў на прахадной.

А 7 гадзіне нарад прымае дзяжурства і падтрымлівае парадак да яго здачы.

— У нас сёння генеральнае прыбіранне ў інтэрнаце!

І работа закіпела.

Дзяжурныя ў чорных халатах і са шчоткамі, анучкамі і вёдрамі ў руках дружна мыюць падлогу, праціраюць вокны, дзверы...

І вось матавыя плафоны люстраў адбіваюцца на паркеце калідораў, пахне свежаю пастаю. Скрозь вокны ў інтэрнат прабіваюцца сонечныя праменні. З пакояў гучыць музыка і песні. Пасля працоўнага дня наступае культурны і змястоўны адпачынак.

Тэкст В. НАВАСАДА.
Фота І. ПАПЕСКУ.

...АС ГУРТОЖИТОК ЗДРУЖИВ"

...ика З. Криля — Слова М. Олексюка

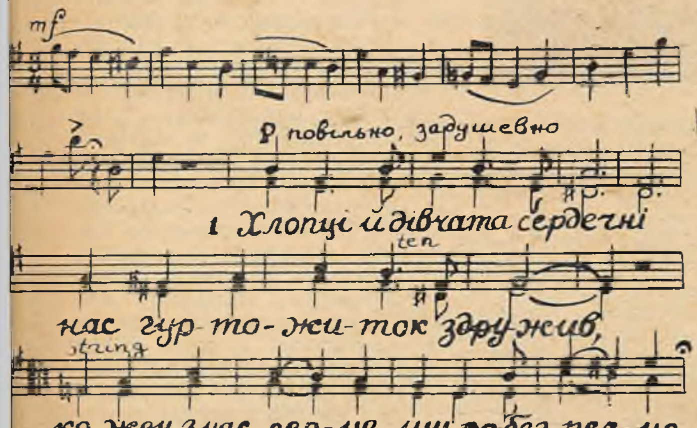

...і й дівчата сердечні,
...уртожиток здружив,
...з нас серце щиро-
безпечно
...ві в серце вложив...
...скупились на жарти,
...проводжує сміх,
...олодечим
...тудентським азартом
...сть черпаємо з книг.
...че вітер у зворах,
...м поривом живем...

Лічимо в небі вогники-зорі,
Як із побачення йдем.
І нарікаєм на браму,
Як не відкрита для нас,
Та на чарівний омріний
Замок
Ще завітаєм не раз...
Хлопці й дівчата сердечні,
Нас гуртожиток здружив,
Кожен з нас серце щиро-
безпечно
Другові в серце вложив.

☆

Іван ЛЕВЧУК

ЛЬВОВУ

Від рік-полісянок, дубів
Біловежі,
Від Нарочa сінього й слуцьких
полів
Вітаю людей я, фонтани і вежі
І радісні дні твої, красеню
Львів!
І Замок Високий під неба
наметом,
Й вузли перехрестя
прильвівських шляхів,
Вітаю я вас щирим словам
поета,
Вас, свідки мовчазні епох і
віків.
Ти, Львове, гостинно відкрив
мені двері,
І вже не забуду тебе ні на мить.
Все бачу я: вулиці, парки і
сквери,
Де пісня Франка і Купали
дзвенить.
Красуйся в віках і не відай
негоди,
Світанки буди перегуком
гудків,
Осяяний сонцем радянських
народів,
Львів,—місто моїх
українських братів!

Переклав з білоруської
В. КОЛОДІЙ.

«Маланка» студэнтаў-журналістаў І курса.

ВЯРШКІ

(Гумарэска)

ВЯСЁЛАЯ тая песня, у якой пяецца «Ой, з вяршэчка, кумцю, ой, з вяршэчка, любцю...». Песня вясёлая, весела, мабыць, і тым, хто яе спявае.

Ды не заўжды вяршкі выклікаюць такі вясёлы настрой. Вось мне яны нарабілі такога, што і за год не забуду. Праўда, справу я меў не з тымі вяршкамі, аб якіх спяваюць, і не з тымі, што бываюць на кароўім ці казіным малацэ, а з вяршкамі... Але лепш пра іх не гаварыць.

Калісьці нахапаўся я вяршкоў з украінскай літаратуры. А было гэта, як і цяпер, якраз перад вясновай экзаменацыйнай сесіяй. Значыць, нахапаўся я вяршкоў і пайшоў на экзамен. Выкладчык, праўда, сустрэў мяне вельмі прыязна, і ў мяне нават зарадзілася надзея, што ўсе будзе добра, хаця пад сэрцам смактаў чарвячок.

Пацягнуў білет—матэрыял вядомы. Толькі гаварыць чамусьці цяжкавата.

— Ведаеце?—пытае экзаменатар.

—Ведаю.

— Пачынайце!

Я і пачаў. Пачаў так, што і сам сабе дзіву даўся, адкуль гэта ў мяне бярэцца. Ну, думаю, тут ужо маё ўзяло верх. Меней чацвёркі не будзе.

Экзаменатар пацёр рукою лысіну і нібы незнарок запытаў:

— А хто такі быў Іван Вышэнскі?

— Вялікі украінскі паэт-рэвалюцыянер Іван Вышэнскі быў вялікім ворагам амерыканскага капіталу. Ён ненавідзеў нават яго божага настаўніка папу рымскага. Аднойчы ён сказаў: «Папа з маёю маткаю не спаў, каб я яго папкаю зваў». А потым узяў і пісануў фельетон «Плюю на папу». За што папа яго загнаў у Сібір і там пасадзіў у турму.

— Ну, а потым? А потым, дзе падзеўся Іван Вышэнскі? — запытаўся ашаломлены экзаменатар.

—Што, потым... Потым... Ага! Потым Вышэнскі уцёк у Турцыю і там быў якімсьці папом у адной турэцкай царкве, што і да гэтага часу стаіць на гары Марафон...

— Вось так вы і на білет адказалі,—уздыхнуўшы, прамовіў экзаментар.—Усё вяршкі, вяршкі хапаеце. Навука вяршкоў не церпіць..

Я і сам пераканаўся, што навука вяршкоў не церпіць, але трохі пазнавата.

Я. ДУДАР.

На занятках ва універсітэцкай абсерваторыі.

☆ ☆

РЫХТУЕМСЯ ДА ФЕСТЫВАЛЮ

Вывучаем мастацтва

28 сакавіка студэнты нашай ВНУ сабраліся ў актавай зале на адкрыццё універсітэта эстэтычнага выхавання.

Старшыня савета універсітэта эстэтычнага выхавання Э. А. Натапава пазнаёміла прысутных з двухгадовай праграмай навучання.

Пасля інфармацыі Э. А. Натапавай выступілі прадстаўнікі мясцовых арганізацый Львова. Рэжысёр тэатра імя М. Заньковецкай О. Рыпка раскрыў дзейнасць спецыфічнай асаблівасці мастацтва і рэжысёрскай работы. У заключэнне ён пажадаў прысутным настойліва вывучаць мастацтва.

— Мы часта праходзім горадам,—звяртаецца архітэктар І. І. Серэдзюк, — бачым збудаванні, але да нас ніколі не прыходзіць такая думка, што яны збудаваны ў вызначаным стылі, які быў выкліканы канкрэтнымі гістарычнымі ўмовамі.

З вялікаю ўвагаю слухаюць студэнты выступленне прафесара А. В. Чычэрына. Ён гаворыць пра месца літаратуры сярод іншых відаў мастацтва.

Глыбокая цішыня была ў зале, калі мовазнаўца В. А. Аўсійчук чытаў лекцыю «Пра фонды Львоўскай карціннай галерэі». Няхай чытача не адштурхоўвае сухое слова лекцыі: гэта была лекцыя, хвалюючая да глыбіні душы, расказ чалавека пра справу, якую ён шчыра любіць і хоча, каб палюбілі і іншыя.

П. НАДОЛІШНІ.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

Студэнт геалагічнага факультэта В. Цішчанка, які выступаў на X спартакіядзе нашай ВНУ ў паўсярэдняй вагавой катэгорыі, выйграў сустрэчу з сумай 330 кілаграмаў. У штуршку ён на 2,5 кілаграма палепшыў рэкорд нашага універсітэта, які належаў трэнеру цяжкаатлетаў, загадчыку кафедрай фізвыхавання дацэнту Міхалкову. Цяперашні рэкорд універсітэта ў штуршку роўны 130 кілаграмам.

Адна з танцавальных груп універсітэцкай мастацкай самадзейнасці.

Нашы юбіляры

10 мая споўнілася 50 год з дня нараджэння і 30 год навуковай дзейнасці загадчыка кафедры каталізу нашага універсітэта прафесара Барыса Васільевіча Ерафеева.

У 1930 годзе Барыс Васільевіч закончыў МДУ імя Ламаносава. З гэтага часу пачынаецца яго навуковая дзейнасць. З 1931 года Б. В. Ерафееў працуе ў інстытуце азоту і спецыялізуецца ў галіне гетэрагеннага каталізу. У 1939 годзе пасля знаходжання ў дактарантуры Інстытута агульнай хіміі АН СССР, Барыс Васільевіч абараняе доктарскую дысертацыю. У гэты ж час ён праводзіць і педагагічную работу на хімічным факультэце МДУ. Са студзеня 1939 года ён узначальвае Інстытут хіміі АН БССР.

У час Вялікай Айчыннай вайны Б. В. Ерафееў узначальвае кафедру хіміі ў Куйбышаўскім педагагічным інстытуце. У 1942 годзе пад яго кіраўніцтвам арганізоўваецца новая лабараторыя ва Усесаюзным інстытуце авіяцыйных матэрыялаў. Тут усе свае сілы і талент вучонага Барыс Васільевіч накіроўвае на вырашэнне пытанняў умацавання абароннай магутнасці нашай краіны. У 1946 годзе за ўдзел у распрацоўцы новага матэрыялу для самалётабудавання Барысу Васільевічу Ерафееву было прысвоена званне Лаўрэата Сталінскай прэміі. Пачынаючы з 1944 года, ён прымае актыўны ўдзел у аднаўленні Інстытута хіміі Беларускай Акадэміі Навук.

Пасля пераезду ў Мінск Барыс Васільевіч з 1950 года ўзначальвае Інстытут хіміі АН БССР і кіруе створанай ім кафедрай каталізу нашага універсітэта.

Працягваючы даследаванне рэакцый з удзелам цвёрдых рэчываў, Б. В. Ерафееў, асноўваючыся на прынцыпе верагоднасці, вывеў абагуленае ўраўненне хімічнай кінетыкі. Ім быў уведзены тэрмін «Топакінетыка» для абазначэння раздзелу хімічнай кінетыкі, якая разглядае рэакцыі з пераменнай ступенню гетэрагеннасці.

У апошнія гады Б. В. Ерафееў праводзіць даследаванні па кінетыцы палімерызацыі.

Барыс Васільевіч Ерафееў апублікаваў больш чым 110 навуковых работ. Пад яго кіраўніцтвам падрыхтавана і абаронена 22 кандыдацкія і адна доктарская дысертацыі.

Вялікая навуковая, педагагічная і грамадская дзейнасць Барыса Васільевіча Ерафеева высока ацэнена партыяй і ўрадам. Ён узнагароджаны двума ардэнамі Працоўнага Чырвонага Сцягу, ордэнам Чырвонай Зоркі, ордэнам Знак Пашаны і мядалямі, а таксама Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР. Вучоныя Беларусі высока адзначылі навуковыя заслугі Барыса Васільевіча, выбраўшы яго ў 1947 годзе акадэмікам АН БССР.

Увесь калектыў БДУ імя У. І. Леніна жадае юбіляру добрага здароўя і далейшых творчых поспехаў.

★ ★ ★

2 мая 1959 года споўнілася 50 год з дня нараджэння кандыдата філалагічных навук Раісы Барысаўны Паінай.

Слаўны жыццёвы шлях у Раісы Барысаўны. Закончыўшы Віцебскі педагагічны тэхнікум, яна працуе на Магілёўшчыне, у Слаўгарадскай раённай школе. Праз некаторы час Р. Б. Паіну выбіраюць сакратаром раённага камітэта камсамола.

У 1938 годзе Р. Б. Паіна заканчвае Мінскі педагагічны інстытут імя М. Горкага.

Напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны ў 1940 годзе тав. Р. Б. Паіну прымаюць у рады Камуністычнай партыі.

У час вайны Раіса Барысаўна ўсю сваю энергію і веды аддае народу, які змагаўся з фашызмам.

Наш урад адзначыў яе працу медалем «За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай вайне».

Пасля Вялікай Айчыннай вайны тав. Р. Б. Паіна завочна канчае аспірантуру і паспяхова абараняе кандыдацкую дысертацыю. Р. Б. Паіна вядзе значную навуковую працу. Яна друкуе шэраг сваіх артыкулаў аб Кантыміру, Пушкіну, Маякоўскім.

Раіса Барысаўна вядзе выхаваўчую і грамадскую работу. Тав. Паіна, як член Таварыства па пашырэнню палітычных і навуковых ведаў, часта выступае перад рабочымі і калгаснікамі з цікавымі лекцыямі па літаратуры, якія карыстаюцца нязменным поспехам.

20 год працуе Р. Б. Паіна ў Беларускім дзяржаўным універсітэце імя У. І. Леніна. Яе ведаюць як энергічнага таварыша, навуковага працаўніка, добрага выкладчыка.

Пажадаем жа нашаму юбіляру, Раісе Барысаўне Паінай, доўгіх год жыцця і вялікіх творчых поспехаў.

ЯК РОБІЦЦА НАША ГАЗЕТА

ЗВЫЧАЙНЫ ПРАЦОЎНЫ ТЫДЗЕНЬ пачынаецца, як вядома, з панядзелка. У нас жа насуперак усім календарам яшчэ нядаўна ён пачынаўся з суботы, а цяпер, дзякуючы гераічным намаганням новага дырэктара друкарні, які вырашыў выпускаць газету па графіку, у пятніцу. З раніцы рэдакцыя у пятніцу пустуе. Там застаецца толькі Ядзя. Наша машыністка вартуе тэлефон, ды час-ад-часу бегае у камітэт камсамола паклікаць «на дрот» каго-небудзь з камсамольскіх кіраўнікоў.

Нарэшце у рэдакцыю прыходзіць радасны дзяжурны. Пад пахай у яго кіпа толькі што надрукаваных газет. Гэта—для рэдакцыі. Астатнія 1950 экземпляраў—для чытачоў—ляжаць яшчэ ў друкарні.

Пачынаюцца настойлівыя званкі у гараж. Нарэшце там падымаюць трубку. Аказваецца, адна машына толькі пайшла, другая яшчэ не вярнулася, трэцяя вось-вось павінна прыбыць, а чацвёртая недзе там ва універсітэце. Мікалай Бандарэнка выходзіць на двор лавіць машыну. Ідуць секунды, мінуты, гадзіны. Мікалай кідаецца услед кожнай машыне. Але тыя, пакідаючы за сабой лёгкі дымок, праносяцца міма.

Калі ж нарэшце машына прыбывае, Бандарэнку ледзь жывога трэба ўносіць у яе.

І вось увесь тыраж дастаўлены. Да гэтага часу чытачы пазнаходзілі ўсе памылкі, усе стылістычныя хібы. Работнікі рэдакцыі з цяжкім сэрцам прымаюць іх да ведама і злосна апраўдваюцца:

— А карэктар у нас ёсць? Ёсць?!

І усё ж пры думцы аб лятучкі, як сказаў бы паэт, іх сэрца точыць мыш.

Субота. Усе чакаюць лятучкі і канца працоўнага дня.

Нядзеля. Рэдакцыя, як і кожная паважаючая сябе ўстанова, зачынена.

Панядзелак. Як вядома—цяжкі дзень. На 11 гадзін назначана агульнарэдакцыйная лятучка. У памяшканні рэдакцыі плошчай у 14 кв м не могуць змясціцца нават члены рэдкалегіі.

На лятучцы нумар ганьбяць, змешваюць з зямлёй, раскрытыкоўваюць у пух і прах. Але ж, напэўна, і лятучкі для гэтага існуюць. Лаюць нумар за заўважаныя і незаўважаныя памылкі, за тое, што зроблена і яшчэ больш за тое, што не зроблена, за недахоп вучэбнага матэрыялу, за тое, што мала інфармацый, што няма фельетонаў, за суконную мову, за квяцістую мову, за казёншчыну і сум, за празмерныя вольнасці і гэтак далей. Нарэшце, калі ўдзельнікі лятучкі зеленеюць ад прамоў, удакладняецца план бягучага нумару і калектыўнымі намаганнямі складаецца план наступнага. Востра стаіць пытанне, каму заказаць асноўныя, «гваздзявыя» матэрыялы на партыйную і вучэбную тэматыку.

— Андрушчанку, — прапаноўвае нехта.

— Не, не зробіць,—тут жа пярэчаць другія.

— Майракаву?

Скептыкі адмоўна махаюць рукамі і галовамі.

— Турбіну?

— Э, дарэмна,—ківаюць галавой скептыкі,—лепш даручыць каму-небудзь з першакурсьнікаў...

Нарэшце студкоры атрымліваюць заданні і клянуцца зрабіць усё ў тэрмін. Тыя, хто павінен быў здаць матэрыял у нумар, абяцаюць зрабіць гэта заўтра.

Аўторак. У рэдакцыю прыходзіць стыльрэдактар Мікалай Міхей. Ён пытае, што ёсць чытаць. Чытаць пакуль што няма чаго. Першыя ластаўкі—пасля двух гадзін.

Пасля двух—тэлефонны званок. Загадчык партыйнага аддзелу А. Волк паведамляе, што матэрыял, на жаль, ён не паспеў зрабіць і падрыхтуе ў наступны нумар.

Аўторак—апошні дзень здачы карыкатур і фотаздымкаў. Таму фатограф пазбягае сюды заходзіць, а калі заходзіць, спасылаецца на тое, што мясцком не дае грошы на фотаматэрыялы, а таму і добрых здымкаў ад яго патрабаваць нельга.

Серада. Гарыць усё—супрацоўнікі і газета. У рэдакцыі не закрываюцца дзверы і не змаўкае тэлефон. Гумарысты прапануюць зняць і тое, і другое дзверы — каб не крычаць на кожны стук «Можна!», тэлефон—каб не бегаць у камітэт камсамола.

На стале вырастае стос сырых матэрыялаў. Трашчыць машынка. У пажарным парадку матэрыялы выпраўляюцца, скарочваюцца, вычытваюцца. Пад вечар аказваецца, што наша газета занадта малая і іх ужо няма куды ставіць. Нарэшце макеты прыкінуты, матэрыялы размечаны і адпраўлены ў друкарню. Усе ўздыхаюць з палёгкай. У гэты час у рэдакцыю заходзіць загадчык навуковага аддзела А. Пётух. Ён паведамляе, што заўтра гадзіны ў 3—4 дня прынясе невялічкі матэрыял старонак на 7—8 і просіць паставіць яго абавязкова у нумар. Дзяжурны падае на дзіван і траціць прытомнасць...

Чацвер. У 12 гадзін у друкарні пачынаецца вёрстка. Метранпаж Стась Сушынскі праз гадзіну падае першую паласу. Намеснік рэдактара па выпуску В. Семеняноў і дзяжурны па нумару пачынаюць вайну з памылкамі. Калі паласа трапляе на лінатып, лінатыпістка злосна шпурляе яе ў бок—так яна размалявана. З кожнай чыткай памылак робіцца менш і менш, але ў дзяжурнага ўжо ў вачах памутнела, ён чытае артыкулы амаль напамяць. Гэта час, калі пранырлівым істотам пад назвай памылкі лягчэй за ўсё захавацца у палосах.

Нарэшце позна вечарам газету ставяць на машыну. Сутычка паміж друкаром Антонам Навіцкім і Стасем. Першы сцвярджае, што другі не ўмее вярстаць, а другі сцвярджае, што першы не ўмее заціскаць. А 12-ай гадзіне Навіцкі рашуча спыняе машыну. Астатні тыраж будзе дадрукаваны заўтра ў пятніцу.

А ў пятніцу—а ў пятніцу усё пачынаецца спачатку. Так і робіцца наша газета, робіцца, як звычайна робяцца ўсе газеты.

Год працы і вучобы

Пісьмо ў рэдакцыю

ПЕРШЫЯ ДНІ майго жыцця ў рэдакцыі звязаны больш за ўсё з апрацоўкай пісем. Вось калі прышлося пашкадаваць, што на практыцы так цураліся іх, пазбягалі як агню. Ясна памятаю, што працавала над пісьмом аднаго рабочага... цэлы дзень! Засталося і на долю загадчыка аддзела. Зараз адчуваю, што крыху асвоілася з тым, як за скупымі, на першы погляд, радкамі бачыць вялікую думку чалавека — будаўніка камуністычнага грамадства. Зараз мы вядзём актыўную перапіску з працоўнымі вобласці.

З таго часу, як я прыйшла ў газету, хутка пройдзе год Але я з кожным днём адчуваю, што ведаю многа і разам з тым амаль нічога. Справа ў тым, што агульных ведаў — хапае. Але вось канкрэтных: эканомікі, элементарных ведаў па машынабудаванню, металарэзанню, тэхналогіі—няма. Прыходзіцца пытацца пра кожны цвік. А колькі каштоўнага часу ідзе на гэта! Вось тут і можа здарыцца такі парадокс, калі тэхніка заслоніць чалавека. Хочацца ж маладому газетчыку блі снуць тэхнічнымі ведамі.

Засмучае мяне і тое, што я не валодаю, як і многія з нас, фотаапаратам і стэнаграфіяй. Крыху падвучваюся сама, але ж гэта не тое, што у навучальнай установе. Добра было б, каб яшчэ на студэнцкай лаўцы кожны меў свой фотаапарат. Здаецца, можна арганізаваць які-небудзь продаж іх, улічваючы матэрыяльнае становішча студэнтаў (можа ў растэрміноўку?!)

Гаварыць аб тым, што журналісту нашага універсітэта не хапае не толькі канкрэтных ведаў па эканоміцы, але і практыкі таксама яшчэ можна не адзін раз. Пры гэтым апошнюю трэба праводзіць не толькі пасля заканчэння навучальнага года.

Многа і многа трэба яшчэ працаваць і над мовай рускай і беларускай, над правапісам, сінтаксісам.

На нас жа, выпускнікоў адзінага ў Беларусі універсітэта, глядзяць з надзеяй, што мы дасканала ведаем мову. Вядома, нікога тут не цікавіць, што мы амаль год вывучалі гісторыю яе. Трэба ведаць сучасную рускую і беларускую літаратурную мову.

І самае галоўнае: вельмі і вельмі шкадую, што з першага курса не працавала ў шматтыражцы. А калі трохі і ўдзельнічала ў яе рабоце, дык і то не так, як трэба, не па-сапраўднаму. Чамусьці лічыла, што гэта другарадная справа. Думаю разам з гэтым, што нам патрэбна і свая вучэбная газета.

Асабіста пра свае справы. Я вельмі рада, што папала ў такі таленавіты калектыў, як рэдакцыя «Віцебскі рабочы». Не бяда, што амаль на кожным кроку прыходзіцца вучыцца. Затое адчуваеш, як да цябе ўсё больш прыходзіць тое, да чаго імкнешся,—майстэрства журналіста. Я працую ў аддзеле прамысловасці і транспарту. Каб яшчэ больш пазнаць жыццё на прадпрыемствах, я часта бываю там з лекцыямі, з'яўляюся старшынёй выбарчай камісіі гаркома камсамола. Гэта мне вельмі дапамагае у рабоце.

Г. ІВАНОВА.

НОВЫЯ КНІГІ, ВЫПУШЧАНЫЯ ВЫДАВЕЦТВАМ БДУ

АЗАРЕНКО Е. А., «Мировоззрение М. В. Ломоносова», 17 л., 3000 экз.

У рабоце раскрываюцца сацыяльна-палітычныя погляды вялікага рускага вучонага, яго грамадская і навуковая дзейнасць, а таксама барацьба за развіццё навукі і асветы ў Расіі. Аўтар паказвае, што Ламаносаў быў свядомым матэрыялістам, падкрэслівае значэнне для матэрыялізма і для навукі законаў і тэорый, якія адкрыў М. В Ламаносаў.

ПРОТАСЕНЯ П. Ф., «Происхождение сознания и его особенности», 20 л., 2000 экз.

Аўтар даследуе пытанне аб умовах узнікнення і развіцця свядомасці ў сувязі з паходжаннем чалавека і станаўленнем чалавечага грамадства. У кнізе шырока выкарыстаны шматлікія факты і вывады з розных галін навукі, якія маюць пэўнае значэнне для даследуемай праблемы. Аўтар імкнецца прыблізна вызначыць старадаўнасць гукавой мовы, абасноўвае першапачатковасць матэрыялістычных поглядаў на свет. У кнізе вядуцца спрэчкі з асобнымі савецкімі і замежнымі вучонымі.

СТЕПАНОВ В. И., «Философские и социологические воззрения В. Г. Белинского», 25 л., 3000 экз.

Аўтар асвятляе філасофскія погляды В. Г Бялінскага. В І. Сцяпанаў таксама асвятляе пытанні дыялектыкі, матэрыялізма і тэорыі пазнання. У кнізе даследуецца пытанне аб месцы Бялінскага ў тэорыі філасофіі, пытанне аб яго барацьбе з ідэалізмам. Аўтар крытыкуе некаторыя работы аб Бялінскім, якія вышлі ў капіталістычных краінах за пасляваенныя гады.

ШАШКОВ Л. В., «Основы успешного обучения учащихся в советской школе», 11 л., 2000 экз.

У кнізе аўтар абагульняе вопыт перадавых школ і настаўнікаў, якія дабіліся высокай паспяховасці. Ён раскрывае педагагічныя асновы павышэння якасці ведаў вучняў. У кнізе паказана роля дырэктара і завуча, камсамольскай і піянерскай арганізацый, вучкома і сям'і ў ажыццяўленні паспяховага навучання. Работа мае практычнае значэнне.

М. БАНДАРЭНКА.

АД РЭДАКЦЫІ

Рэдакцыя газеты «Беларускі універсітэт» цалкам згодна з аўтарамі змешчанага ў нашай газеце артыкула «Каму патрэбна такая крытыка?» (№ 15/360) і лічыць памылкай апублікаванне пісьма А. Лебедзева «Танцаваць трэба вучыцца» (№ 14/359).

Да ведама чытачоў. Гэты нумар нашай газеты выйшаў са спазненнем па віне друкарні.

Рэдактар М. ЦІКОЦКІ.

Адрас рэдакцыі: Мінск, Універсітэцкі гарадок, біякорпус, 60; тэл. 2-07-19.

АТ 03153 Зак. 657 Друкарня выдавецтва БДУ імя Ул. І. Леніна Тыраж 2000 экз.